

Verslag internetconsultatie besluit uitbreiding experimenten leeruitkomsten en flexstudereren

Van 24 april 2020 tot en met 15 mei 2020 heeft de internetconsultatie plaatsgevonden met betrekking tot het besluit tot wijziging van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs, houdende de uitbreiding van de experimenten leeruitkomsten en flexstudereren. Er zijn zes reacties binnengekomen, waarvan drie openbaar (Leido, NRTO en anoniem).

Experiment leeruitkomsten

Eén van de reacties had betrekking op de uitbreiding van de mogelijkheden voor deelname aan het experiment leeruitkomsten, voor instellingen die reeds aan dit experiment deelnemen. In die reactie wordt gesteld dat Flexibilisering en daarmee gepersonaliseerd leren voor alle 'soorten' onderwijs (voltijd, deeltijd en duaal) een beweging is, die vanuit de instelling wordt herkend en ondersteunt. De verdere openstelling van dit experiment draagt bij aan het leren over deze flexibilisering. De uitbreiding van de mogelijkheden voor deelname betreft echter alleen nieuwe deeltijdse en duale opleidingen en geldt niet voor voltijdse opleidingen. Er vindt dus geen wijziging plaats in het experiment leeruitkomsten wat betreft de opleidingsvarianten waarmee instellingen kunnen deelnemen.

Experiment flexstudereren

Direct wettelijk verankeren

In één reactie wordt gesteld dat de waarde van nieuwe deelnemers vanaf 2021 voor de eindevaluatie van het experiment, dat loopt tot en met september 2023, beperkt is. Gevraagd wordt waarom dan niet direct wordt overgegaan naar wettelijke verankering van flexstudereren. Wettelijke verankering voor alle onderwijsinstellingen is nu nog niet mogelijk. Op basis van een positieve eindevaluatie aansluitend op de afloop van het experiment in 2023 zal een voorstel voor wettelijke verankering van flexstudereren worden ingediend. Met het mogelijk maken van een extra instroommoment kan, vooruitlopend op deze verankering, nu al gehoor worden gegeven aan de grote vraag bij zowel onderwijsinstellingen als studenten om flexstudereren voor meer studenten mogelijk te maken. De resterende looptijd van het experiment is weliswaar relatief kort, maar de nieuwe studenten verrijken het experiment met nieuwe inzichten en ervaringen, zeker nu het ook verbreed is naar duaal- en deeltijdonderwijs.

Geen flexstudereren bij deeltijd en duaal onderwijs

In twee andere reacties wordt ervoor gepleit om deeltijdse en duale opleidingen niet aan het experiment flexstudereren deel te laten nemen, omdat een duidelijke definitie van deeltijdonderwijs ontbreekt en het meten van effecten daardoor moeilijk zou zijn. Daarnaast zou flexstudereren niet passen bij de sterke verwevenheid van duaal onderwijs met het werken in de beroepspraktijk. Uit de raadpleging die vooraf is gegaan aan het ontwikkelen van het besluit is echter gebleken dat er juist onder de doelgroep volwassenen/werkenden veel behoefte bestaat om gebruik te maken van flexstudereren. Dit blijkt ook uit het onderzoek "Lessen voor deeltijdonderwijs" van Ockham IPS. Effecten op deelname, voortgang en uitval zijn bovendien prima te vergelijken met de situatie voorafgaand aan deelname aan het experiment. Daarnaast wordt flexstudereren geen recht van alle studenten in dit experiment, zodat niet aannemelijk is dat instelling studenten duaal onderwijs zullen toelaten tot flexstudereren indien dat niet te verenigen is met het werk.

Nader onderzoek en werkgroep

Leido pleit voor nader onderzoek en het instellen van een werkgroep voor verdere stappen op het gebied van flexibilisering, in ieder geval met betrekking tot deeltijd en duaal onderwijs. Het gaat in dit besluit om het mogelijk maken van nieuwe instroom in lopende experimenten. De experimenten leeruitkomsten en flexstudereren gaan vergezeld van onderzoek in de vorm van evaluatie en effectmeting. De experimenten komen voort uit strategisch hoger onderwijsbeleid dat ontwikkeld is in samenspraak en interactie met alle relevante partijen en waar ook rapporten en onafhankelijke adviezen van deskundigen (bijv. de commissie flexibel hoger onderwijs voor volwassenen onder leiding van voorzitter Rinnooy Kan) aan ten grondslag liggen. Er is derhalve geen noodzaak tot aanvullend onderzoek en het instellen van een werkgroep.

Verstoring speelveld publiek-privaat

In twee reacties wordt gewezen op het risico van oneigenlijk gebruik van flexstuderende en op handelen van bekostigde instellingen in strijd met de regelgeving gelet op het speelveld van publieke en private aanbieders van opleidingen hoger onderwijs. Cursisten die deelnemen aan een losse module zouden door instellingen ingeschreven worden als flexstudent en voor bekostiging in aanmerking worden gebracht. Binnen het experiment flexstuderende blijven de betreffende wettelijke kaders echter onverkort van toepassing: studenten schrijven zich in voor de gehele opleiding en krijgen binnen het experiment de mogelijkheid in een bepaald studiejaar niet het volledige onderwijsprogramma te volgen maar delen daarvan en collegegeld te betalen naar rato van dat deel van het programma/het aantal studiepunten. Werving en inschrijving van studenten voor bekostigde deelname aan een losse module is derhalve niet aan de orde in het experiment flexstuderende. Voor deelname aan alleen een losse module gelden de reguliere kaders. Deelnemers worden geworven en ingeschreven als cursist in contractonderwijs, waarvoor geen bekostiging wordt verstrekt. Aan cursisten contractonderwijs dienen instellingen de integrale kostprijs in rekening te brengen en zij dienen te zorgen voor een adequate en transparante scheiding van private en publieke geldstromen in de financiële administratie.

In een andere reactie wordt gesteld dat het speelveld publiek-privaat door de uitbreiding van het experiment flexstuderende wordt verstoord, doordat cursisten die deelnemen losse modules in de uitvoering mogen aanschuiven bij het bekostigd onderwijs. Hiermee worden cursisten en studenten één groep, wat zou leiden tot vermenging van private en publieke geldstromen. Dat is in strijd met de notitie Helderheid en zal onherroepelijk leiden tot een kostprijs die onder de integrale kostprijs ligt. De mogelijkheid dat cursisten aanschuiven bij de uitvoering van bekostigd onderwijs staat los van het experiment flexstuderende en de uitbreiding van dat experiment. Zoals gezegd blijven de reguliere kaders gelden voor deelname aan losse modules. Dat betekent dat bekostigde instellingen verplicht blijven om voor cursisten de integrale kostprijs in rekening te brengen en om te zorgen voor transparante scheiding van private en publieke geldstromen in de financiële administratie.

De NRTO stelt dat uitbreiding van het experiment flexstuderende met opleidingen deeltijd en duaal in strijd is met de oorspronkelijke doelstelling van het experiment en met een door de Tweede Kamer aangenomen motie om het private onderwijs te betrekken bij de uitwerking van het beleid op het gebied van een leven lang ontwikkelen. Het mogelijk maken van nieuwe instroom in het experiment flexstuderende en de uitbreiding van het experiment met opleidingen deeltijd en duaal hoger onderwijs vloeit juist voort uit de uitvoering van een in de Tweede Kamer aangenomen motie om nieuwe instroom in het experiment flexstuderende mogelijk te maken. Het mogelijk maken van deelname met deeltijdse en duale opleidingen hoger onderwijs sluit aan bij de geconstateerde behoeften op basis van de uitvraag bij instellingen en studentenbonden en bij de bevindingen van Ockham IPS (Evaluatie Experiment Flexstuderende: Deelonderzoek Lessen voor deeltijdonderwijs, 2019).

Tot slot

Tot slot is een reactie binnengekomen waarin wordt gesteld dat flexstuderende het te makkelijk maakt voor mensen om werken en studeren te combineren. Mensen zouden daardoor niet of minder de waardevolle eigenschappen innovativiteit en creativiteit ontwikkelen. Het is de vraag of en, zo ja, in hoeverre sprake zal zijn van een verlies aan het simuleren van innovativiteit en creativiteit. Het vergroten van de toegankelijkheid van en de deelname aan het hoger onderwijs is het doel.